

سرکوب در ایران

۲۲ خرداد ۱۳۸۸، دو ساعت بعد از اتمام رأی گیری، رسانه‌های خبری دولتی ایران، رئیس جمهوری کنونی، محمود احمدی‌نژاد را با اکثریت آراء برنده انتخابات اعلام نمودند. روز بعد، مسئولین انتخابات اعلام کردند که احمدی‌نژاد ۶۳٪ آراء را به خود اختصاص داده است. اعلامیه فوق با شک و تردید اکثریت جامعه ایرانی مواجه شد و متعاقب آن موجی از تظاهرات و راهپیمایی به راه افتاد که همچنان ادامه دارد.

در مقابل، رژیم اسلامی به سرکوب مخالفان پرداخت و بحران حقوق بشری ایجاد نمود. این شماره از خبرنامه مرکز اسناد حقوق بشر ایران به بررسی جوانب مختلف این سرکوبها می‌پردازد: محدودیت حق آزادی بیان، دستگیریهای خودسرانه، بازداشت، شکنجه و اعدام. تمامی این موارد تعهدات ایران به قوانین بین‌المللی زیر پا می‌گذارد. این گزارش به افرادی که صرفاً جهت بیان عقاید و احساسات خود کشته یا در زندان هستند تقدیم می‌شود.

خشونت علیه تظاهرکنندگان

روز ۲۴ خرداد، دو روز بعد از انتخابات، نیروهای دولتی تظاهرکنندگان در تهران را محاصره کرده و با باتوم کتک زدند. در ۲۵ خرداد صدها هزار نفر از مردم در راهپیمایی آرام شرکت کردند. نیروهای بسیج و پلیس با خشونت تمام راهپیمایی را بر هم زدند. در ۲۹ خرداد، آیت‌الله خامنه‌ای هشدار داد که در صورت ادامه اعتراضات گروههای مخالف مسئول «خونریزی، خشونت و اغتشاش» متعاقب آن می‌باشند.

روز بعد از سخنرانی آیت‌الله خامنه‌ای ده نفر کشته شدند و بیش از صد نفر مجروح شدند. با اعتراض کنندگان به کمک آب فشار قوی، گاز اشک‌آور و اسلحه برخورد شد. یک دختر جوان به نام ندا آقاسلطان کشته شد و مرگ ندا سمبل سرکوب خشونت‌آمیز رژیم شد.

اردیبهشت - خرداد ۱۳۸۸ سال ۲ - شماره ۳

خشونت علیه تظاهرکنندگان

ایران رهبران گروههای مخالف را هدف قرار می‌دهد شکنجه و اقرارهای تحت فشار

هیئت ویژه تکلیف بازداشت‌شدگان را تعیین می‌کند

سرکوب رسانه‌ها و آزادی بیان

چهره‌های جدید در مرکز اسناد حقوق بشر ایران

یادبود

پلیس با موتورسیکلت در تعقیب تظاهرکنندگان در تهران، عکس در تاریخ ۱ تیر ۱۳۸۸ در وبسایت منتشر شده است.

در روز ۳ تیر خشونت تشدید شد. گزارش یک شاهد حاکی از آن است که ۵۰۰ نفر با باتوم تظاهرکنندگان را کتک زده و آنها را از پل به پایین می‌انداختند. یک زن آنقدر کتک خورده بود که غرق در خون بود.

ایران ۳۴ سال پیش به کنوانسیون بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی (ICCPR) ملحق شده است. این کنوانسیون حق حیات، حق آزادی بیان، انجمن و حق در معرض شکنجه و اعدامهای خودسرانه قرار نگرفتن را تضمین می‌کند. اعمال ایران در طی چند هفته گذشته تمامی این حقوق را نقض می‌کند.

ایران رهبران گروه‌های مخالف را هدف قرار می‌دهد

که عبدالفتاح سلطانی توسط نیروهای امنیتی که خود را موکل جا زده بودند در دفتر کار خود دستگیر شد. در ۴ تیر مأمورین لیاس شخصی و کیل حقوق بشر، محمد مصطفایی را که در سفر با همسر و دختر خود بود دستگیر کردند. همچنین سعید لیلانز یک اقتصاددان برجسته بازداشت شد.

نیروهای امنیتی همچنین رهبران گروه‌های جوان شامل محمد رضا جلایی‌پور، دانشجوی آکسفورد و عضو فعال شاخه جوانان جبهه مشارکت را مورد هدف قرار داده‌اند. جلایی‌پور حین سفر به لندن در فرودگاه دستگیر شد. دانشجویان دانشگاه‌های تهران و شیراز طی درگیری‌های روزهای ۲۴ خرداد و ۳ تیر دستگیر شدند. گفته می‌شود که ۷۰ استاد دانشگاه بعد از ملاقات با موسوی دستگیر شدند.

جمهوری اسلامی باید به دستگیریهای خودسرانه گروه‌های سیاسی مخالف خود خاتمه دهد. ماده ۹ کنوانسیون بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی مقرر می‌دارد که هیچ کس نباید به طور خودسرانه دستگیر یا بازداشت بشود. مرکز اسناد حقوق بشر ایران از دولت ایران می‌خواهد که به قوانین بین‌المللی احترام بگذارد، دستگیری گروه‌های صلح‌طلب مخالف و حامیان آنها را متوقف کند و افرادی که اخیراً دستگیر شده‌اند را آزاد کند.

جمهوری اسلامی اعتراضات بعد از انتخابات را دستاویزی برای توجیه دستگیریهای خودسرانه رهبران اصلاح‌طلب و قطع کردن ریشه جنبش مخالف نموده است. دولت صدها نفر از فعالان، رهبران دانشجویی، روشنفکران، روزنامه‌نگاران و وکلای حقوق بشر را دستگیر نموده است.

رژیم رهبران گروه‌های مخالف را مورد هدف قرار داده است. گفته می‌شود که موسوی مورد حبس خانگی قرار گرفته است. در ۲۷ خرداد دبیر سازمان نهضت آزادی، دکتر ابراهیم یزدی، از بخش مراقبتهای ویژه بیمارستان پارس برده شد.

رژیم طرفداران خاتمی، رئیس‌جمهور اصلاح‌طلب پیشین و آیت‌الله هاشمی رفسنجانی، رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام را هدف قرار داده است. در روز ۲۳ خرداد نیروهای دولتی برادر خاتمی را در جریان دستگیری ۱۲۰ فعال و روزنامه‌نگار دستگیر کردند. اعضای پیشین کابینه خاتمی در ۲۶ خرداد دستگیر شدند. سعید حجاریان که نیاز مبرم به مراقبتهای پزشکی دارد یکی از آنها است. در ۳۱ خرداد، دختر رفسنجانی و ۴ نفر دیگر از بستگان او دستگیر شدند. شهردار سابق تهران، کرباسچی، از حامیان رفسنجانی، به همراه ۱۰۰ نفر از اشخاص سرشناس شهر تبریز که حامی موسوی بودند دستگیر شدند. وکلای حقوق بشر نیز در معرض خطر قرار دارند. گفته می‌شود

شکنجه و اقرارهای تحت فشار

خشونت علیه زندانیان به خوبی با سند و مدرک به اثبات رسیده است به دست آمده است. یک دانشجوی معترض که اخیراً از زندان اوین آزاد شده است عنوان کرد که ۲۰۰ زندانی در یک اتاق قرار دارند: اتاق آنقدر کوچک بود که حتی که امکان نشستن وجود نداشت. زندانیان به مدت ۴۸ ساعت بعد از دستگیریشان از آب و غذا محروم بودند. بسیاری در حالی که محافظین زندان آنها را کتک می‌زدند غش کردند. دانشجوی

رژیم ایران از روز انتخابات در ۲۲ خرداد تاکنون بیش از ۲۰۰۰ نفر را دستگیر و زندانی کرده است. این تعداد شگفت‌آور دستگیری بیانگر شروع دوره فجیع سوءرفتار در تناقض با قوانین بین‌المللی می‌باشد.

دستگیریهای دسته‌جمعی موجب کمبود جا در زندانها شده و مقامات را وادار به تبدیل زیرزمین وزارتخانه‌ها به زندان کرده است. گزارش از زندان اوین در تهران، جایی که قساوت و

یک مرد تیر خورده در تظاهراتی در تهران که نیروهای بسیج اقدام به تیراندازی کردند. عکس در روز ۲۵ خرداد ۱۳۸۸ در وبسایت منتشر شده است. منبع نامشخص

همکاری با رسانه‌های خارجی متهم می‌کند: «بسم الله الرحمن الرحیم. من تأیید می‌کنم که تحت نفوذ بی‌بی‌سی، صدای آمریکا و سایر رسانه‌های بیگانه در این تظاهرات شرکت داشته‌ام.» اکثر بازداشت‌شدگان در زندان انفرادی و بدون تفهیم اتهام یا دسترسی به وکیل نگاه داشته شده‌اند. آنها نمی‌توانند بستگان خود را ببینند. امیرحسین شمشادی، رهبر گروه جوانان مبارزات انتخاباتی موسوی، در تهران در ۲۵ خرداد بازداشت شد. پدر او به دیده‌بان حقوق بشر گفت: «از زمان بازداشت پسرم در ۸ روز قبل، هیچ گونه تماس و یا ارتباط تلفنی وجود نداشته است. نمی‌دانیم که او کجاست. هیچ کس به سوالات ما پاسخ نمی‌دهد. وقتی که او را بازداشت کردند هیچ حکمی نشان ندادند و نگفتند که جرم او چیست ... او را هیچ جا نمی‌توان پیدا کرد.» سرکوبهای بی‌وقفه پس از انتخابات رژیم آشکارا حقوق تضمین شده در قانون اساسی ایران و کنوانسیون بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی را زیر پا می‌گذارد.

خطاب به قوه قضاییه مبنی بر متهم کردن تظاهرکنندگان به جرم محاربه بود. شخص محکوم به محاربه متحمل سخت‌ترین مجازات‌ها حتی اعدام خواهد شد. خاتمی افزود: «از قوه قضاییه می‌خواهم که با سران اغتشاش ... قاطعانه و شدید برخورد کند ... آنها باید بی‌رحمانه و به شدت مجازات شوند.»

این تهدید اخطارهای ابراهیم رئیسی که در ابتدای هفته صادر شده بود را منعکس کرد. در ۱ تیر خبرگزاری جمهوری اسلامی

مذکور بعد از آزادی از زندان به دلیل خونریزی داخلی در بیمارستان بستری شد.

گفته می‌شود که در نقض وقیحانه قوانین بین‌المللی، بازجویی‌های بیرحمانه و شکنجه در تلاش برای وادار کردن زندانیان اصلاح‌طلب به اعتراف عمومی مبنی بر وابستگی به عوامل بیگانه صورت می‌گیرد. تاریخ نشان داده است که چنین اعترافاتی به ندرت منجر به تبرئه یا آزادی شده است. سعید مرتضوی، دادستان تهران، مسئول این بازجویی‌هاست. او که به «قصاب مطبوعات» معروف است در قتل عکاس- خبرنگار زهرا کاظمی، دستگیری، شکنجه، و اخذ اقرارهای اجباری بسیاری از روزنامه‌نگاران و بلاگ‌نویسان دخیل بوده است.

مصطفی تاج‌زاده، عبدالله رمضان‌زاده، محمد علی ابطحی و محسن امین‌زاده، طرفداران موسوی که در کابینه رئیس‌جمهور سابق، خاتمی، نیز خدمت کرده بودند از جمله دستگیرشدگان هستند. گفته می‌شود صدای فریاد از روی درد از بند ۲۰۹ زندان اوین، بخش ویژه زندانیان سیاسی که توسط وزارت اطلاعات اداره می‌شود، به گوش می‌رسد. این فریادها منتسب به تاج‌زاده، وزیر سابق کشور و رمضان‌زاده، سخنگوی دولت خاتمی است.

تلویزیون دولتی ایران اعترافات تعدادی از تظاهرکنندگان زندانی را ظاهراً مبنی بر تروریست بودن آنها پخش کرده است. روزنامه‌نگاران وادار به قرائت متونی شدند که آنها را به

هیئت ویژه تکلیف بازداشت‌شدگان را تعیین می‌کند

در روز ۸ تیر، رادیو دولتی ایران تشکیل یک هیئت ویژه برای تعیین «تکلیف» بازداشت‌شدگان را تأیید نمود. آیت‌الله محمود شاهرودی، رئیس قوه قضاییه بعد از ملاقات با رهبر دستور تشکیل این هیئت را داد. اعضای کمیته شامل حجت‌الاسلام ذری نجف‌آبادی (دادستان کل)، ابراهیم رئیسی (معاون اول قوه قضاییه) و مصطفی پورمحمدی (وزیر کشور) است. این هیئت با سعید مرتضوی، دادستان تهران همکاری می‌کند.

این دستور به دنبال خطبه‌های نماز جمعه آیت‌الله احمد خاتمی

تأیید نکرد. تعداد و مشخصات دقیق افرادی که اعدام شدند مشخص نیست.

سه شنبه، ۱۰ تیر ۱۳۸۸، یک خبرگزاری دولتی گزارش داد که ۶ نفر در اوین به دار آویخته شدند. مشخصات، سن و یا جرم هیچ یک اعلام نشد. ۱۰ نفر دیگر در روز چهارشنبه در اوین به دار آویخته شدند. اخبار ایران اعلام کرد که محکومین سارق و قاتل بودند. در یزد ۹ نفر طی ۲ روز اعدام شدند. یک روزنامه وابسته به دولت گزارش داد که دو نفر که فقط اسامی کوچک آنها اعلام شد در اصفهان به دار آویخته شدند.

(IRNA) به نقل از رئیسی گفتند که «باید با آشوبگران طوری برخورد کرد که سرمشق دیگران باشد و قوه قضاییه چنین خواهد کرد».

همان طور که تاریخ قویاً منعکس می‌کند، این امر بیرحمی و غیرعادلانه بودن را پیش‌گویی می‌کند. رئیسی و پورمحمدی دو نفر از اعضای منتخب هیئت ویژه که در تیرماه ۱۳۶۷ توسط آیت‌الله خمینی تشکیل شده بود هستند. معروف به هیئت مرگ، آنها هزاران نفر از زندانیان سیاسی که قبلاً محاکمه و محکوم شده بودند را به جوخه دار سپردند. رژیم هیچگاه این اعدامها را

سرکوب رسانه‌ها و آزادی بیان

سریعاً بعد از اعلام نتایج انتخابات، ایران محدودیت خفقان‌آوری را در آزادی بیان و اطلاعات آغاز کرد. این امر باعث شد که گروه‌های مخالف با استفاده از توانمندی اینترنت و موبایل توجه بین‌المللی را به خود جلب کنند. هنگام انتخابات، سیستم پیامک ساعتی قبل از شروع انتخابات قطع شد.

اشخاص از ابزار اینترنتی برای سازمان دادن راهپیمایی و روی اینترنت گزاردن عکس و ویدئو استفاده کردند. در مقابل، رژیم شروع به فیلتر کردن بیشتر وبسایتها از طریق اینترنت و با توجه به انحصار سیستم اینترنتی کرد. فیس‌بوک (Facebook) و توییتر (Twitter) و سایر وسایل ارتباطی اینترنتی مسدود شدند. دولت همچنین پهنای باند را محدود کرد تا سرعت اینترنت به یک دهم سرعت معمولی برسد. این مسئله کاربران را با مشکل گزاردن تصاویر و ویدئو روی اینترنت مواجه نمود.

رژیم همچنین رسانه‌های گروهی را سرکوب کرده است. مجوز روزنامه‌نگاران خارجی در ۲۵ خرداد لغو شد و آنها از حضور در خیابانها منع شدند. تعدادی از روزنامه‌نگاران از کشور اخراج شدند و حداقل ۲ روزنامه‌نگار خارجی دستگیر شدند. بی.بی.سی، صدای آمریکا و سایر رادیوها اعلام کردند که برنامه‌های ماهواره‌ای آنها در ایران دچار اختلال شده است.

حمله علیه رسانه‌های گروهی ایرانی شدیدتر بوده است. روزهای

بعد از انتخابات، ایران رتبه اول در دنیا را در زندانی کردن روزنامه‌نگاران به خود اختصاص داد. تقریباً ۴۰ روزنامه‌نگار ایرانی دستگیر شدند که شامل تمام ۲۵ نفر کارکنان و روزنامه‌نگاران روزنامه کاندیدای گروه مخالف، موسوی می‌شود. در ۱۰ تیر، رژیم روزنامه کاندیدای گروه دیگر مخالف، مهدی کروی را نیز توقیف کرد.

دولت ایران باید به محدودیت در ارتباطات اینترنتی و دستگیریهای خودسرانه روزنامه‌نگاران خاتمه دهد. ایران عضو کنوانسیون بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی است. ماده ۱۹ این کنوانسیون ایران را ملزم می‌کند که از حق آزادی حمایت کند. سرکوب رسانه‌های گروهی ایران به طور مفصل در گزارش مرکز اسناد حقوق بشر ایران با عنوان «Ctrl + Alt + Delete»: پاسخ ایران به اینترنت» بازگو شده است.

تخمین این امر که در سرکوب مخالفان توسط رژیم چقدر خون ریخته شده است مشکل می‌باشد. دولت ایران به سختی ارتباطات را محدود کرده است. تعداد افرادی که در یک روز کشته شدند بین ۱۹ تا ۱۵۰ نفر تخمین زده شده است. دولت ادعا می‌کند که تنها ۲۰ نفر کشته شده‌اند اما ۱۰۰۰ نفر در بازداشت به سر می‌برند. مرکز اسناد حقوق بشر ایران به کسانی که جان خود را طی این اعتراضات از دست داده‌اند ادای احترام می‌کند.

یادبود

۲۵ خرداد، تهران: مصطفی قانیا، مهدی کرمی، فاطمه براتی،
کسری شرفی، مینا احترامی، کامبیز شعاعی، محسن ایمانی
۲۷ خرداد، تهران: محمد عسگری
۲۸ خرداد، تهران: ناصر امیرنژاد
۳۰ خرداد، تهران: ندا آقا سلطان، کاوه علیپور، اشکان سهرابی،
بهمن جنابی
۲ تیر، تهران: شلر خضری
۳ تیر، تهران: کیانوش آسا
بعد از ۴ تیر، تهران: یعقوب بروایه
روز نامشخص، تهران: فرزاد هشتی
روز نامشخص، کرمانشاه: فمیل طهماسبی
در خاتمه، مرکز اسناد حقوق بشر ایران به تمامی کسانی که
جاننش خود را از دست داده‌اند ولی اسامی آنها شناخته نیست
ابراز احترام می‌کند.

تهران، گوشه خیابان. انتشار بعد از ۲۴ خرداد ۱۳۸۸. منبع نامشخص

چهره‌های جدید در مرکز اسناد حقوق بشر ایران

مرکز اسناد حقوق بشر ایران گسترش می‌یابد. کریس لاسال از فروردین به عنوان مدیر داده‌ها شروع به کار کرده و سختکوشانه روی وبسایت مرکز و سیستم داده‌ها کار می‌کند. وبسایت مرکز، www.iranhrdc.org، هم اکنون صفحه «فرستادن امن» را دارد که به کاربران امکان می‌دهد بدون ذکر نام و مشخصات با مرکز تماس گرفته و مدارک خود را بفرستند. ما صفحه حوادث روز را اضافه کرده‌ایم که شامل ویدئو و گالری عکس می‌باشد. مرکز اسناد حقوق بشر ایران در فیس بوک و توییتر نیز حضور دارد و در www.facebook.com و www.twitter.com قابل جستجو می‌باشد.

در اردیبهشت ماه، ۶ کارآموز به مرکز اسناد حقوق بشر ملحق شدند: آنجلا اکن (Angela Achen) از دانشگاه حقوق مینه‌سوتا؛ ماریا-النا کولوس (Maria-Elena Kolovos) از دانشگاه حقوق فوردهام؛ پیتر کریزویکی (Peter Krzywicki) از دانشگاه حقوق کالیفرنیا در لوس آنجلس؛ کریستین ون گین (Christine Van Geyn) از دانشکده حقوق آزگود و الینا ستلمن (Elina Stelman) از دانشگاه لافایت.

گزارش بعدی: گزارش آینده مرکز اسناد حقوق بشر ایران به مستندسازی کشتار دسته‌جمعی زندانیان سیاسی در زندانهای ایران در سال ۱۳۶۷ می‌پردازد. این گزارش به بررسی «هیئت‌های مرگ» که هزاران زندانی سیاسی محاکمه و محکوم شده را صرفاً به دلیل جواب آنها به چند سؤال به جوخه مرگ سپرد را بررسی می‌کند. دولت ایران این زندانیان را مخفیانه اعدام نمود و هرگز قبول نکرد که این قتل عام صورت پذیرفته است. تا امروز، تعداد و هویت دقیق اعدام‌شدگان نامشخص باقی مانده است.